

Bruksela, 8 czerwca 2023 r.
(OR. en)

10048/23

PROCIV 39
IPCR 40
COHAFA 61
DEVGEN 102
JAI 762
ATO 32
CHIMIE 51
COEST 342

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	9798/23
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia odporności całego społeczeństwa w kontekście ochrony ludności, w tym gotowości na zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe (CBRJ)

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady na powyższy temat w wersji zatwierdzonej przez Radę (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) na jej 3955. posiedzeniu, które odbyło się w dniach 8–9 czerwca 2023 r.

**KONKLUZJE RADY W SPRAWIE WZMOCNIENIA ODPORNOŚCI CAŁEGO
SPOŁECZEŃSTWA W KONTEKŚCIE OCHRONY LUDNOŚCI, W TYM GOTOWOŚCI
NA ZAGROŻENIA CHEMICZNE, BIOLOGICZNE, RADIOLOGICZNE I JĄDROWE
(CBRJ)**

Wprowadzenie

1. Uwzględniając art. 196 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który zachęca do współpracy między państwami członkowskimi w celu zaradzenia klęskom i katastrofom, oraz art. 222 TFUE, zgodnie z którym Unia i jej państwa członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli państwo członkowskie dotknie klęska lub katastrofa;
2. Podkreślając, że w ostatnich latach Europa doświadczyła szeregu jednoczesnych, długotrwałych, międzysektorowych i transgranicznych kryzysów. Obejmuje to rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, pandemię COVID-19 oraz dużą liczbę klęsk żywiołowych, takich jak trzęsienia ziemi, pożary lasów i powodzie, z których wiele spotęgowała zmiana klimatu, a wszystkie wymagają skutecznego zarządzania klęskami żywiołowymi. Uznając przy tym, że aby odpowiedzieć na te potrzeby i zagrożenia niezbędne jest podejście oparte na odporności całego społeczeństwa;
3. Uwzględniając konkluzje Rady z 2009 r. w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa chemicznego, biologicznego, radiologicznego i jądrowego (CBRJ) w Unii Europejskiej – plan działania UE w obszarze CBRJ¹, konkluzje Rady z 2009 r. w sprawie propagowania wiedzy z zakresu ochrony ludności², konkluzje Rady z 2021 r. w sprawie zwiększenia gotowości, zdolności do reagowania i odporności na przyszłe kryzysy³, konkluzje Rady Europejskiej z grudnia 2021 r., w których mowa o naszej zbiorowej gotowości, zdolności reagowania i odporności na przyszłe kryzysy jako o jednym z głównych przekrojowych priorytetów politycznych Unii⁴, a także konkluzje Rady z 2022 r. w sprawie działań na rzecz ochrony ludności w związku ze zmianą klimatu⁵, w których to konkluzjach podkreślono potrzebę zintensyfikowania działań, by wzmocnić potencjał w zakresie zapobiegania, gotowości i reagowania w odniesieniu do zmiany klimatu, oraz uwypuklono znaczenie wkładu obywateli we własne bezpieczeństwo i odporność;

¹ 15505/1/09 REV1 + COR1 + COR2.

² 9976/09.

³ 14276/21.

⁴ EUCO 22/21.

⁵ 7146/22.

4. Uwzględniając komunikat i zalecenie Komisji w sprawie unijnych celów w zakresie odporności na klęski żywiołowe⁶, przyjęte w dniu 8 lutego 2023 r., określające niewiążący wspólny punkt odniesienia służący wzmocnieniu zbiorowej zdolności UE w zakresie zapobiegania skutkom klęsk żywiołowych oraz gotowości i reagowania na nie oraz w zakresie ochrony obywateli, źródeł utrzymania i środowiska;
5. Uznając, że Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (UMOL) odgrywa kluczową rolę w reagowaniu Europy na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, w tym w zapewnianiu pomocy rzeczowej Ukrainie i innym krajom dotkniętym rosyjską wojną napastniczą;

Rada Unii Europejskiej

6. Dostrzega, że Europa przechodzi trudny czas, w związku z pełnoskalową wojną, zmianą klimatu i pandemią COVID-19, podkreślając, jak ważne jest wzmocnienie odporności całego społeczeństwa w kontekście ochrony ludności w obliczu rosnącej liczby długotrwałych, złożonych, transgranicznych i międzysektorowych kryzysów;
7. Docenia komunikat i zalecenie Komisji w sprawie niewiążących unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy⁷, w tym odnośne inicjatywy przewodnie, oraz podkreśla znaczenie promowania komplementarności i możliwych przyszłych synergii z innymi obszarami prac na szczeblu unijnym i globalnym, takimi jak wdrożenie dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych⁸, ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, a także współpraca UE–NATO – przy pełnym poszanowaniu zasad wzajemnej otwartości i przejrzystości, inkluzywności i wzajemności oraz autonomii decyzyjnej oraz w oparciu o unijne cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy i siedem podstawowych wymogów NATO dotyczących krajowego poziomu odporności – prowadzona za pośrednictwem specjalnego ustrukturyzowanego dialogu UE–NATO na temat odporności;
8. Przypomina, że w dziedzinie ochrony ludności podjęto wstępne kroki w celu wzmocnienia odporności całego społeczeństwa;

⁶ 6281/23 + ADD1, 6259/23.

⁷ Zalecenie Komisji (C/2023/400) z dnia 8 lutego 2023 r. w sprawie unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy, 2023/C 56/01, Dz.U. C 56 z 15.2.2023, s. 1.; komunikat Komisji, COM (2023) 61 final.

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylająca dyrektywę Rady 2008/114/WE, Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 164–198.

9. Z zadowoleniem przyjmuje dyskusje na temat europejskiej inicjatywy na rzecz świadomości ryzyka kryzysów i gotowości na nie i podkreśla, że powinna ona opierać się na podejściu uwzględniającym wszystkie zagrożenia i mieć na celu upodmiotowienie ludności, tak by pozostała odporna w przypadku wystąpienia zakłóceń funkcji społecznych;
10. Docenia kroki podjęte przez Komisję służące przeprowadzeniu mapowania i studium wykonalności w celu dalszej konceptualizacji europejskiej inicjatywy na rzecz świadomości ryzyka kryzysów i gotowości na nie, z uwzględnieniem zasady pomocniczości i potrzeby zapewnienia państwom członkowskim elastyczności umożliwiającej dostosowanie inicjatywy w świetle różnic krajowych;
11. Z zadowoleniem przyjmuje podejście etapowe, w ramach którego pierwszym krokiem jest zmapowanie dobrych praktyk dotyczących współpracy publiczno-prywatnej, które mogłyby przyczynić się do zwiększenia zaangażowania sektora prywatnego w działania w zakresie ochrony ludności na etapie zapobiegania, gotowości i reagowania;
12. Przyznaje, że reakcja w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie jest największą i najbardziej złożoną operacją UE w zakresie ochrony ludności od czasu ustanowienia tego mechanizmu, i podkreśla potrzebę wzmocnienia ochrony ludności zarówno na szczeblu Unii, jak i na szczeblu państw członkowskich;
13. Przypomina o pracy wykonanej przez Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC) i Radę, w tym w ramach uruchomienia zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR) w związku z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie;
14. Odnotowuje w szczególności proponowane działania w ramach uzgodnień dotyczących gotowości i reagowania w obszarze CBRJ, które mogłyby zostać podjęte przez UE i państwa członkowskie w związku z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie;
15. Podkreśla znaczenie zwiększenia gotowości na incydenty CBRJ w całym spektrum zagrożeń, zarówno w Ukrainie, jak i poza nią;
16. Przyznaje, że w celu dalszego wzmocnienia gotowości na wypadek incydentu CBRJ należy podjąć szereg działań w perspektywie krótkoterminowej, jednak potrzebne są również działania bardziej długoterminowe, aby zwiększyć zdolność Unii do przygotowania się na incydenty CBRJ i do reagowania na nie;
17. Podkreśla znaczenie odporności krajowej w obszarze CBRJ oraz wzmocnienia zdolności w zakresie gotowości i reagowania w obszarze CBRJ zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, i dzięki temu zwiększenia odporności UE, co jednocześnie pozwoli udzielić wsparcia państwom trzecim, w tym Ukrainie;

18. Podkreśla, jak ważna jest współpraca cywilno-wojskowa w zakresie operacji CBRJ, w tym w ramach współpracy UE–NATO prowadzonej z pełnym poszanowaniem uzgodnionych zasad przewodnich, by zapewnić spójność wysiłków na rzecz budowania zdolności, odpowiednią, wzajemną i niedyskryminacyjną wymianę informacji oraz skoordynowane działania w zakresie reagowania;

Zwraca się do państw członkowskich o to, by:

19. Kładły nacisk na potrzebę podejścia opartego na odporności całego społeczeństwa w świetle rosnącej liczby jednoczesnych, długotrwałych, międzysektorowych i transgranicznych kryzysów;
20. Wspierały działania w zakresie zapobiegania i gotowości w celu poprawy zdolności Unii i jej państw członkowskich do stawiania czoła skutkom klęski lub katastrofy powodującej lub mogącej powodować skutki transgraniczne obejmujące wiele państw, poprzez promowanie realizacji niewiążących unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy;
21. Rozważyły aktywny udział w inicjatywach na rzecz zwiększania świadomości i gotowości na szczeblu UE, zwłaszcza w nowo zaproponowanym programie „preparEU”, ze szczególnym naciskiem na gotowość ludności, z uwzględnieniem inicjatyw lokalnych, regionalnych i krajowych;
22. Uwzględniały i wymieniały, w stosownych przypadkach, informacje na temat krajowych kampanii na rzecz zwiększania świadomości ryzyka i gotowości na nie w celu wspierania prac w ramach projektu przewodniego realizowanego w kontekście unijnego celu 2 w zakresie odporności na klęski i katastrofy;
23. Rozważyły dalszy rozwój praktyk dotyczących współpracy publiczno-prywatnej, które w stosownych przypadkach wzmacniają działania w zakresie ochrony ludności w kontekście zapobiegania, gotowości i reagowania;
24. Nadal korzystały z możliwości oferowania i rejestrowania nowych zdolności związanych z CBRJ w europejskiej puli ochrony ludności (ECP);

25. Zacieśniały współpracę w ramach Rady w celu wspierania, stosownie do potrzeb, koordynacji w zakresie komunikacji, działań informacyjnych oraz wysiłków związanych z gotowością na ewentualne incydenty CBRJ. Gdy w związku z ewentualnymi incydentami CBRJ uruchomiony zostanie IPCR, prezydencja powinna w stosownych przypadkach powierzyć nieformalnej sieci ds. komunikacji kryzysowej (CCN) działającej w ramach uzgodnień IPCR zadanie usprawnienia komunikacji ze społeczeństwem i przekazywania spójnych informacji na temat różnych aspektów trwającego kryzysu. Na wniosek prezydencji i w wyniku narad w ramach IPCR sieci CCN może zostać również powierzone zadanie przeprowadzenia innych konkretnych czynności związanych z trwającym kryzysem w celu zbadaniu możliwości wspólnej komunikacji, działań informacyjnych oraz wysiłków w odniesieniu do ewentualnych incydentów CBRJ;
26. Intensywniej uczestniczyły w szkoleniach i ćwiczeniach związanych z CBRJ.

Zwraca się do Komisji o to, by:

27. Promowała realizację niewiążących unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy – w tym inicjatyw przewodnich – oraz wraz z państwami członkowskimi oceniała poczynione postępy, dokonywała przeglądu celów i rozwijała je, mając na względzie zmieniające się potrzeby i działania podjęte w celu wyeliminowania luk stwierdzonych wskutek wyciągniętych wniosków, tworzenia scenariuszy i planowania w zakresie zarządzania klęskami i katastrofami na całym terytorium Unii Europejskiej, w tym w regionach najbardziej oddalonych, unikając obciążeń administracyjnych i powielania działań;
28. W ścisłej współpracy z państwami członkowskimi posunęła naprzód prace nad mapowaniem i studium wykonalności w celu dalszej conceptualizacji europejskiej inicjatywy na rzecz świadomości ryzyka kryzysów i gotowości na nie, w tym szczególnych zagrożeń związanych z najbardziej oddalonymi regionami UE;
29. Przeprowadziła wraz z państwami członkowskimi mapowanie bieżącej współpracy z sektorem prywatnym na szczeblu unijnym i krajowym w dziedzinie ochrony ludności, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że w państwach członkowskich istnieją różne mandaty i sposoby wdrażania.

W odniesieniu do krótkoterminowych środków dotyczących CBRJ zwraca się do Komisji o to, by:

30. Wzmocniła zdolności wczesnego ostrzegania w obszarze CBRJ w celu zapewnienia skutecznej i odpowiednio szybkiej reakcji, we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami międzynarodowymi (np. MAEA, Organizacją ds. Zakazu Broni Chemicznej – OPCW);

31. Zapewniła i ułatwiła dyskusje oparte na konkretnych scenariuszach w zakresie CBRJ z państwami członkowskimi, państwami uczestniczącymi w Unijnym Mechanizmie Ochrony Ludności i odpowiednimi organizacjami z myślą o zbadaniu możliwości dalszych działań;
32. Podjęła niezbędne środki w celu zbadania możliwości regularnego dostarczania państwom członkowskim, w stosownych przypadkach, informacji dotyczących CBRJ związanych z wojną w Ukrainie i zagrożeniami CBRJ, a tym samym uzyskania lepszej zbiorowej gotowości i określenia działań wspierających;
33. Przyspieszyła proces certyfikacji zdolności CBRJ zarejestrowanych w europejskiej puli ochrony ludności, kontynuowała budowanie zdolności rescEU oraz zbadała wraz z państwami członkowskimi i organizacjami międzynarodowymi możliwości wykorzystania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności zdolności CBRJ dostępnych na szczeblu krajowym lub w ramach innych organizacji;
34. Zbadała dalsze możliwości ułatwienia państwom członkowskim nabywania sprzętu CBRJ, w tym w ramach rescEU, określiła sposoby dalszego skrócenia czasu rozmieszczania zdolności w przypadku incydentów CBRJ oraz oceniła skuteczność już prowadzonych działań i operacji;
35. Zbadała wraz z państwami członkowskimi rozwiązania ułatwiające państwom członkowskim rozmieszczanie zdolności CBRJ związanych z ochroną ludności w krajach dotkniętych konfliktem oraz dokładniej przeanalizowała możliwości szkolenia ukraińskiego personelu;
36. Zbadała, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, możliwości ustanowienia lub rozszerzenia istniejących rozwiązań z wykorzystaniem zasobów zewnętrznych z myślą o wspieraniu służb interwencyjnych oraz innego personelu poprzez wsparcie eksperckie i analityczne za pośrednictwem środków wirtualnych.

W odniesieniu do długoterminowych środków dotyczących CBRJ zwraca się do Komisji, o to by:

37. W ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i odpowiednimi organizacjami – dokładniej przeanalizowała możliwości zapewnienia, by Unijny Mechanizm Ochrony Ludności był rozumiany jako główny kanał zgłaszania wniosków o materiały związane z ochroną ludności (zespoły, sprzęt, zaopatrzenie itp.);
38. W ścisłej współpracy z państwami członkowskimi – dokładniej przeanalizowała możliwości wyeliminowania istniejących luk w zdolnościach niezbędnych do radzenia sobie z kaskadowymi skutkami poważnych incydentów CBRJ;

39. Zbadała, w jaki sposób zwiększyć dostęp do rynku dla różnego rodzaju sprzętu, zaopatrzenia i materiałów związanych z CBRJ poprzez zapewnienie długoterminowej przewidywalności zakupów;
 40. Prowadziła stałą wymianę informacji z organami zajmującymi się ochroną ludności na temat odnośnych potrzeb w zakresie szkoleń i ćwiczeń oraz, w miarę możliwości, organizowała bardziej regularne szkolenia i ćwiczenia w zakresie ochrony ludności w obszarze CBRJ;
 41. W ścisłej współpracy z państwami członkowskimi przeprowadziła dalsze dyskusje nad sposobami monitorowania i wdrażania proponowanych środków.
-